

Regionala utvecklingsnämnden

YTTRANDE

Malm, Elin
Elin.Malm@skane.se

Datum 2025-08-15
Ärendenummer 2025-POL000296

Adressat
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
KN2025/01039

Remiss av förordning om statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

Regeringskansliets diarienummer: KN2025/01503

Region Skåne tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerad promemoria och delger härmed vårt yttrande.

Bakgrund

I regeringens budgetproposition för 2025 (prop. 2024/25:1) föreslogs ett stöd för investeringar i ny elproduktionskapacitet som kan komma på plats till 2030, och som bidrar till att möjliggöra snabbare anslutning till elnätet av ny elanvändning. I denna promemoria finns ett förslag till förordning om statligt stöd för sådana åtgärder. Stödet ska förvaltas av Energimyndigheten, och förordningen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Bakgrunden till det föreslagna stödet är regeringens bedömning om att Sverige år 2045 ska kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh, vilket kräver en kraftig utbyggnad av elproduktionskapacitet, elnät, lagringsmöjligheter och förbättrade möjligheter för flexibilitet. Det övergripande målet med stödet är att främja investeringar som förbättrar leveranssäkerheten i elsystemet, och/eller investeringar som på annat sätt möjliggör att elsystemet nyttjas mer effektivt. Stödet ska primärt lämnas till åtgärder som bidrar med elproduktionskapacitet regionalt där behovet är som störst.

Region Skånes övergripande synpunkter

- Region Skåne välkomnar stödet och dess tydliga fokus på att främja investeringar i ny elproduktionskapacitet som kan komma på plats senast 2030. Som framgår i promemorians konsekvensbeskrivning är effektbalansen som mest ansträngd i södra Sverige, och geografin tillhör det elområde i Europa med lägst självförsörjningsgrad. Det är därför positivt att stödet fokuseras på åtgärder som kan bidra till mer elproduktion i närtid, samtidigt som stödet föreslås gå till områden där behoven är som allra störst.
- Region Skåne delar bilden av att elsystemets förmåga att möta det ökade elbehovet behöver stärkas, och det är positivt att stödet föreslås gå till investeringar i elproduktion som stärker leveranssäkerheten, och till investeringar som på annat sätt möjliggör att elsystemet nyttjas mer effektivt. Stödets inriktning möjliggör stärkta förutsättningar för mer planerbar elproduktion i Skåne, vilket är önskvärt utifrån befintlig elproduktionsmix i regionen. Det skulle även kunna gynna förutsättningarna för näringslivet i Skåne, främja nya företagsinvesteringar och bidra till att minska prisvolatiliteten.

Synpunkter angående vilka åtgärder och investeringar som stödet riktas till

- Region Skåne är övergripande positiv till de föreslagna åtgärder som stödet riktas till, då samtliga bidrar till en stärkt leveranssäkerhet och ett mer effektivt nyttjande av elsystemet.
- Förslaget är att nya gasturbiner som drivs med förnybara bränslen eller effekthöjning i befintliga ska kunna ansöka om stödet. Region Skåne vill förorda att stöd även ska kunna ges till att ställa om befintliga gasturbiner till att drivas med förnybara bränslen under förutsättning att omställningen sker tillsammans med en effekthöjning. På så sätt stärks förmågan att nå klimat- och miljömålen samtidigt som det skulle bidra till ökad effekt.
- Vad gäller förslaget om investeringar i lagring av el eller värme under vissa förutsättningar (s.9), vill Region Skåne uppmuntra att regeringen, med anledning av EU-kommissionens nya statsstödsregler för den nya given för ren energi (förkortat CISAF¹), undersöker förutsättningarna för att inkludera stöd till

¹ Clean industrial deal state aid framework

lagring av el och värme som inte har en direkt anslutning till en produktionsanläggning. Om stödet skulle kunna ges även till denna typ av lagringslösningar skulle fler aktörer och projekt kunna vara berättigade till stödet. Det är dock viktigt att understryka att det vid ett sådant möjliggörande behöver tydliggöras hur denna typ av lagringsmöjligheter ska bevisa att de används på ett sådant sätt att det avlastar nätet.

- Enligt förslaget bör stöd endast få lämnas till åtgärder i ett område där anslutning av elproduktion bidrar till att möjliggöra anslutning till elnätet av ny elanvändning. I förordningen framgår det inte hur aktören ska kunna bevisa att anläggningen faktiskt bidrar till ökad anslutning, och detta skulle därför kunna utvecklas. Den 7 augusti presenterade regeringen en lagrådsremiss avseende *Förbättrad utformning av EU:s elmarknad*.² Lagrådsremissen innehåller bland annat förslag om att nätföretagen ska offentliggöra information om tillgänglig kapacitet, och beroende på informationens utformning skulle detta kunna bidra till att tydliggöra hur beviljade projekt avser att bidra till ökad elanvändning.
- Det föreslagna stödet ska lämnas i enlighet med EU:s gruppundantagsförordning, vilket bland annat medför att stöd inte bör få lämnas till en kraftvärmeanläggning som använder avfall som bränsle om inte avfallet helt består av biomassa. Region Skåne uppmanar regeringen att undersöka möjligheterna att trots detta ge stöd till konvertering av avfallsvärmeverk till avfallskraftvärmeverk. Avfallsförbränning är en miljöklok process som bidrar till att avfallet, efter avgasrening, omvandlas till el och värme under kontrollerade former. Det minskar dessutom mängden avfall som läggs på deponi, vilket i sin tur minskar metanutsläpp och markföroreningar. Region Skåne efterfrågar därför att stödet även berättigas till aktörer som genomför en ombyggnad av ett värmeverk till ett kraftvärmeverk, då detta skulle bidra till att öka effekten i Skåne.

Region Skånes utvecklingsuppdrag och ansvar som remissinstans

Region Skåne yttrar sig över Promemoria Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet (KN2025/01503) utifrån nedanstående ansvar och arbetsområden.

² [Förbättrad utformning av EU:s elmarknad](#)

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne enligt Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt lag om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också enligt lag om kollektivtrafik (2010:1065) regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Skåne ansvarar för den regionala fysiska planeringen i länet och har genom detta ett regionplaneuppdrag enligt plan- och bygglag (2010:900). Genom regionplaneuppdraget arbetar Region Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. Dessutom utgör Region Skåne formell remissinstans avseende översiktsplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Region Skåne har sedan flera år ett klimatstrategiskt arbete i nära samverkan med både Länsstyrelsen i Skåne och Energikontoret Syd, genom Klimatsamverkan Skåne. Region Skåne arbetar för genomförandet av Klimat- och energistrategi för Skåne som genomgår en uppdatering under 2025. Klimat- och energistrategin innehåller långtgående mål om att minska både direkta och konsumtionsrelaterade utsläpp i Skåne till år 2030.

Region Skåne har tagit initiativ till Skånes effektkommission som bildades i februari 2021 med syfte att samla skånska aktörer som gemensamt verkar för att förbättra elförsörjningen vad gäller leveranssäkerhet, kostnad och miljö, samt en ökad självförsörjningsgrad.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling genom enheterna externa relationer och stöd, grön omställning och friluftsliv och samhällsanalys deltagit.

Med vänlig hälsning,

Anna Jähnke
Ordförande

Anna Pettersson
Utvecklingsdirektör